

TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Alcoholgebruik door jongeren is risicovol en brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Er zijn wetenschappelijke aanwijzingen dat alcoholgebruik een negatieve invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van jongeren en het risico met zich meebrengt van het ontwikkelen van problematisch alcoholgebruik op latere leeftijd. De Gezondheidsraad vindt het daarom voor jongeren een verstandige keuze om niet te drinken.

In de Alcoholwet is geregeld dat verkopers geen alcohol mogen verstrekken aan minderjarigen. Uit onderzoek is gebleken dat de naleving van de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand van alcoholhoudende dranken, zoals online of telefonische verkoop, onvoldoende is. Niet alleen ontmoediging van het drinkgedrag van minderjarigen is belangrijk, maar ook aanmoediging van de naleving van de leeftijdsgrens door verkopers en partijen die voor de verkoper het aankoopproces uitvoeren (hierna: aanbieders). Daarom heeft de onderhavige regeling onder meer tot doel om de naleving van de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand van alcoholhoudende drank te vergroten en om de handhaving te verbeteren. Daartoe worden nadere regels gesteld aan een verplicht leeftijdsverificatiesysteem bij verkoop op afstand. Tegelijkertijd zijn er in het Alcoholbesluit nadere regels gesteld over het beschikken over en het hanteren van een verplichte werkwijze waarmee gewaarborgd wordt dat online of telefonisch bestelde alcohol bezorgd wordt bij een meerderjarige.

Verder bevat deze ministeriële regeling nadere regels ter uitwerking van:

- de vestigingsplaats van de Landelijke commissie sociale hygiëne (hierna: Lcsh);
- de hoogte van de door de Lcsh te heffen retributies; en
- de minimale verbindingslokaliteit tussen een slijterij en een neringruimte.

Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om alle vigerende ministeriële regelingen onder de Alcoholwet in te trekken en de inhoud ervan grotendeels te behouden en samen te voegen in deze ministeriële regeling. Er is dus nu nog maar één op de Alcoholwet gebaseerde ministeriële regeling. Deze modernisering maakt de lagere alcoholregelgeving overzichtelijker.

2. Landelijke commissie sociale hygiëne

In deze regeling is de vestigingsplaats van de Lcsh, een zelfstandig bestuursorgaan zonder rechtspersoonlijkheid, vastgesteld: Den Haag. De Lcsh zal worden ondergebracht bij het Agentschap CIBG. Het doel daarbij is om gebruik te kunnen maken van de kennis met betrekking tot registers van het CIBG.

De bedragen ter vergoeding van de kosten die samenhangen met het erkennen van een diploma als bewijsstuk, het inschrijven in het Register sociale hygiëne en het afgeven van een Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne ten laste van de aanvrager zijn in deze ministeriële regeling vastgesteld op € 50. Dit bedrag is gebaseerd op een kostendekkende vergoeding, zoals die op dit moment kan worden ingeschat.

3. Minimale verbindingslokaliteit tussen slijterij en neringruimte

In deze regeling worden de eisen met betrekking tot de verbindingslokaliteit tussen een slijtlokaliteit en een neringruimte geregeld. Een neringruimte is een ruimte waarin bepaalde activiteiten worden uitgevoerd, niet zijnde een horecalokaliteit of een slijtlokaliteit. Hierbij kan gedacht worden aan een proeflokaal voor alcoholhoudende dranken of een supermarkt. Met deze nadere eisen wordt uitvoering gegeven aan het in de Alcoholwet opgenomen verbod dat een slijtlokaliteit niet rechtstreeks in verbinding mag staan met een neringruimte. De minimale

verbindingslokaliteit tussen een slijterij en een neringruimte heeft tot doel om alle activiteiten die niet behoren tot of niet nauw verbonden zijn met de primaire bedrijfsuitoefening van het slijtersbedrijf op enige afstand te plaatsen. De eisen zijn overgenomen uit het ingetrokken Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet. De eisen zijn inhoudelijk niet gewijzigd, omdat er geen aanleiding was deze eisen inhoudelijk te wijzigen.

4. Leeftijdsverificatiesysteem bij aankoopmoment

Deze regeling stelt eisen aan het leeftijdsverificatiesysteem dat een verkoper of aanbieder van alcoholhoudende drank bij verkoop op afstand moet hanteren om op het tijdstip van de aankoop vast te stellen dat de koper de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Dit leeftijdsverificatiesysteem bestaat uit een leeftijdsvraag bij iedere online of telefonische aankoop vóór afronding van het aankoopproces. Voor het beantwoorden van deze leeftijdsvraag wordt van de koper vereist dat hij actief een handeling bij de aankoop verricht. Onder een actieve handeling wordt bijvoorbeeld het aanvinken van zijn leeftijd of het doorgeven van zijn geboortedatum verstaan. Hierdoor wordt de koper bewust gemaakt van het feit dat hij een leeftijdsgebonden product aanschaft en dus meerderjarig moet zijn. Daarnaast wordt met deze regeling vastgesteld dat bij iedere aankoop op afstand wordt gemeld dat, naast op het aankoopmoment, ook bij de aflevering van de alcoholhoudende drank de leeftijd van de ontvanger wordt gecontroleerd. Met deze melding wordt de koper er bewust van gemaakt dat ook bij de aflevering van de alcoholhoudende drank de leeftijd wordt geverifieerd. Hiermee wordt de minderjarige koper ontmoedigd om zich voor te doen als meerderjarige en op die manier alcoholhoudende drank te bestellen.

Op termijn zal voornoemd leeftijdsverificatiesysteem worden vervangen door een leeftijdsverificatiesysteem waarmee de verkoper of aanbieder op een betrouwbare en eenduidige wijze online de leeftijd van de koper kan verifiëren. Als een dergelijk systeem voorhanden is, zal dit met een redelijke overgangstermijn in werking treden.

5. Regeling in Europese en internationale context

Richtlijn elektronische handel

Op grond van artikel 20a, tweede lid, van de Alcoholwet is het verboden alcoholhoudende drank te koop aan te bieden indien geen leeftijdsverificatiesysteem wordt gehanteerd op het moment van aankoop. Deze eis zou gezien kunnen worden als het opleggen van een algemene toezichtverplichting aan een dienstverlener die als tussenpersoon optreedt, in de zin van artikel 12 van de Richtlijn inzake elektronische handel. Op grond van artikel 15 van de Richtlijn inzake elektronische handel mogen lidstaten geen algemene verplichting opleggen aan een dienstverlener die als tussenpersoon optreedt om toe te zien op de informatie die zij doorgeven of opslaan, of om actief te zoeken naar feiten of omstandigheden die op onwettige activiteiten duiden. Onder een dienstverlener die als tussenpersoon optreedt wordt verstaan een dienstverlener wiens dienst van de informatiemaatschappij bestaat in het doorgeven in een communicatienetwerk van door een afnemer van de dienst verstrekte informatie, of in het verschaffen van toegang tot een communicatienetwerk.

Vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJEU) is dat een dienstverlener van de informatiemaatschappij alleen dan onder artikel 15 van de richtlijn inzake elektronische handel valt, wanneer de activiteit van de aanbieder van diensten van de informatiemaatschappij een louter technisch, automatisch en passief karakter heeft, hetgeen inhoudt dat deze aanbieder noch kennis heeft van, noch controle heeft over de informatie die wordt opgeslagen door de ontvanger van zijn diensten. Op de vraag of artikel 15 van de richtlijn inzake elektronische handel van toepassing is op een aanbieder zoals bedoeld in artikel 20a, tweede lid, van de Alcoholwet, hangt daarmee af van de rol die een dienstverlener van een dienst van de informatiemaatschappij vervult en kan niet op voorhand gezegd worden. Mocht een dienstverlener onder de reikwijdte van artikel 15 van de richtlijn inzake elektronische handel vallen, geldt het volgende.

De in de Alcoholwet en dit besluit gestelde eisen kwalificeren niet als een algemene toezichtverplichting. Uit jurisprudentie van het HvJEU volgt dat geen sprake is van een algemene toezichtverplichting wanneer de dienstverlener van een dienst van de informatiemaatschappij geen autonome beoordeling hoeft te verrichten, zodat hij geautomatiseerde technieken en onderzoeksmethoden kan gebruiken. Op grond van hetgeen gesteld bij of krachtens de Alcoholwet is een dienstverlener niet genoodzaakt bij iedere aankoop van alcoholhoudende drank te controleren of daadwerkelijk geen alcoholhoudende drank is verkocht aan een minderjarige, maar is de dienstverlener gehouden bij iedere advertentie van alcoholhoudende drank een koppeling te maken met het leeftijdsverificatiesysteem, hetgeen geautomatiseerd kan. Omdat geen sprake is van een algemene toezichtverplichting, acht de regering de voorgestelde maatregel in overeenstemming met artikel 15 van de Richtlijn inzake elektronische handel.

De eisen in deze regeling aan het leeftijdsverificatiesysteem zijn ook niet in strijd met het land-van-oorsprongbeginsel, zoals neergelegd in artikel 3 van de richtlijn inzake elektronische handel op grond waarvan dienstverleners zich alleen hoeven te houden aan het recht van de lidstaat van vestiging. De regels ten aanzien van verkoop op afstand gelden namelijk alleen voor binnenlandse verkoop op afstand.

Vrij verkeer van goederen

De eisen uit deze regeling zouden kunnen worden beschouwd als kwantitatieve invoerbeperkingen of maatregelen van gelijke werking in de zin van artikel 34 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU). Het gaat hierbij meer in het bijzonder om de regels die gesteld worden aan de verkoop op afstand van alcoholhoudende dranken, namelijk de plicht om als verkoper of aanbieder van alcoholhoudende drank een leeftijdsverificatiesysteem te hanteren. Op grond van artikel 36 van het VWEU is het lidstaten toegestaan een kwantitatieve invoerbeperking of maatregel van gelijke werking in te voeren indien aan een aantal voorwaarden is voldaan die in de jurisprudentie van het HvJEU verder zijn uitgewerkt:

- de maatregel moet beantwoorden aan dwingende redenen van algemeen belang;
- de maatregel moet geschikt zijn om de verwezenlijking van het nagestreefde doel te waarborgen;
- de maatregel mag niet verder gaan dan nodig is voor het bereiken van dat doel;
- de maatregel moet kenbaar en voorspelbaar zijn;
- de maatregel moet zonder discriminatie worden toegepast.

Omdat de regels die worden gesteld aan de verkoop op afstand van alcoholhoudende drank in het licht van het vrij verkeer van goederen uitvoerig zijn besproken in de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Drank- en Horecawet in verband met het Nationaal Preventieakkoord en evaluatie van de wet (Kamerstukken II, 2019/20, 35337. nr. 3, p. 22-23), wordt hier volstaan met de beoordeling of de eisen in deze regeling geschikt zijn om het nagestreefde doel te waarborgen, of de eisen niet verder gaan dan nodig is om het nagestreefde doel te bereiken en of de maatregel kenbaar en voorspelbaar is.

De eisen in deze regeling zijn geschikt om het nagestreefde doel te waarborgen en gaan niet verder dan nodig is om het gestelde doel te bereiken. De drie eisen zien ofwel op het vaststellen van de leeftijd van de koper ofwel op het creëren van bewustwording bij de koper dat hij een alcoholhoudend product koopt en dat hij daarvoor de leeftijd van achttien jaar bereikt moet hebben. Daarmee zijn de eisen geschikt om het nagestreefde doel te bereiken, namelijk het zoveel mogelijk beperken van alcoholgebruik onder jongeren. De maatregel is proportioneel omdat de eisen aan het leeftijdsverificatiesysteem betaalbaar en toepasbaar zijn. Diverse verkopers van alcoholhoudende drank hanteren reeds een vergelijkbaar leeftijdsverificatiesysteem. Verder is de voorgestelde maatregel kenbaar en voorspelbaar omdat deze in regelgeving wordt neergelegd en wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Op grond van het voorgaande acht de regering de voorgestelde maatregelen in overeenstemming met de Europese regels met betrekking tot het vrij verkeer van goederen.

Toetsing aan het vrij verkeer van diensten is niet nodig nu de regels slechts gelden voor de verkoop van alcoholhoudende drank binnen Nederland. Zowel de verkoper als de consument

dienen zich op het Nederlandse grondgebied te bevinden. Hiermee kan er geen sprake zijn van een grensoverschrijdende situatie waardoor het vrij verkeer van diensten niet van toepassing is.

6. Gevolgen voor uitvoering en handhaving

De NVWA heeft een concept van de onderhavige regeling getoetst op haar handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudegevoeligheid.

De NVWA is van mening dat de concept-Alcoholregeling in de eerste fase niet uitvoerbaar en niet fraudebestendig is. De NVWA wijst erop dat - ondanks de in deze regeling voorgestelde eisen aan leeftijdsverificatie bij de aankoop van alcoholhoudende drank - het voor minderjarigen in de eerste fase nog steeds mogelijk zal zijn om online alcoholhoudende drank te bestellen. Het leeftijdsverificatiesysteem zal in deze fase bestaan uit een leeftijdsvraag bij iedere aankoop voor afronding van het bestelproces. Het beantwoorden van deze leeftijdsvraag kan bijvoorbeeld bestaan uit het invullen van een vinkje of het doorgeven van zijn geboortedatum. De NVWA adviseert om zo snel mogelijk over te gaan op de tweede fase en een uitvoerbaar, handhaafbaar en fraudebestendig leeftijdsverificatiesysteem te implementeren. Ik beschouw het systeem van de leeftijdsvraag als een nuttige eerste stap om de koper bewust te maken van het feit dat hij een leeftijdsgebonden product aanschaft en dus meerderjarig moet zijn. Daarnaast acht ik het ook van belang dat er in de tweede fase zodanige eisen worden gesteld aan de leeftijdsverificatie, dat deze verificatie meer fraudebestendig wordt.

Daarnaast vraagt de NVWA zich af of het voldoende duidelijk is wie in overtreding is als er geen leeftijdsverificatiesysteem gehanteerd wordt: de verkoper of de aanbieder, zoals een online platform? De NVWA pleit ervoor dat de verkoper de enige normadressaat is en als enige verantwoordelijkheid draagt voor een deugdelijke uitvoering van het leeftijdsverificatiesysteem. Ook als de verkoper het aankoopproces en daarmee de leeftijdsverificatie uitbesteedt aan een andere partij. Dit advies heb ik niet overgenomen, omdat ik het van belang acht dat niet alleen verkopers, maar ook aanbieders verantwoordelijk zijn voor het hanteren van deugdelijke leeftijdsverificatie.

Bovendien vraagt de NVWA zich af of het aanmerken van een online aanbieder als overtreder wel in overeenstemming is met de Richtlijn inzake elektronische handel. Lidstaten mogen op basis van deze richtlijn geen algemene verplichting opleggen aan een dienstverlener die als tussenpersoon optreedt om toe te zien op de informatie die zij doorgeven of opslaan, of om actief te zoeken naar feiten om omstandigheden die op onwettige activiteiten duiden. De in de Alcoholwet en de daarop gebaseerde eisen kwalificeren echter niet als een algemene toezichtsverplichting, omdat er geen verplichting is om bij iedere aankoop van alcoholhoudende drank te controleren of daadwerkelijk geen alcoholhoudende drank is verkocht aan een minderjarige, maar om bij iedere advertentie van alcoholhoudende drank een koppeling te maken met het leeftijdsverificatiesysteem, hetgeen geautomatiseerd kan.

Verder adviseert de NVWA om regels op te stellen waarbij de verkoper verplicht wordt tijdens het aankoopproces genoemde informatie te geven en dit onderdeel uit te laten maken van de geborgde werkwijze om fraudebestendigheid te vergroten. Dit advies heb ik niet overgenomen, omdat in de Alcoholwet een splitsing wordt gemaakt tussen het aankoopproces, waarop het leeftijdsverificatiesysteem betrekking heeft, en het bezorgproces, waarop de geborgde werkwijze ziet. De aanbieder is niet betrokken bij de bezorging van de alcoholhoudende drank en valt derhalve niet onder de regels ten aanzien van de geborgde werkwijze. Deze splitsing wordt van belang geacht, omdat de verkoper met de aanbieder primair afspraken zal maken over het leeftijdsverificatiesysteem. Wanneer afspraken omtrent het leeftijdsverificatiesysteem ook onderdeel zijn van de geborgde werkwijze, stelt de regering dubbele eisen. Dit zou betekenen dat een verkoper die gebruik maakt van de diensten van een aanbieder die geen leeftijdsverificatiesysteem hanteert, mogelijk twee keer in overtreding is en daar twee keer voor beboet zou kunnen worden. Dit is een onwenselijk gevolg.

Uit het onderhavige besluit kan geen fraude of misbruik met publieke middelen voortvloeien.

7. Gevolgen voor regeldruk

Voor verkopers en aanbieders van alcoholhoudende drank via verkoop op afstand neemt de regeldruk toe. Voor deze ondernemers wordt onder meer een leeftijdsverificatiesysteem met een leeftijdsvraag verplicht. Op termijn zal dit leeftijdsverificatiesysteem worden vervangen door een leeftijdsverificatiesysteem waarmee online de leeftijd van de koper op een betrouwbare en eenduidige wijze kan worden vastgesteld. Er kan op dit moment nog geen inschatting worden gemaakt van de regeldruk die dit systeem op termijn voor ondernemers met zich mee brengt.

De Alcoholwet bevat een grondslag voor de tarieven die de Lcsh in rekening mag brengen ter vergoeding van de gemaakte kosten voor het erkennen van een diploma als bewijsstuk, het inschrijven in het Register sociale hygiëne en het afgeven van een Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne. Deze kostendekkende tarieven zijn in deze ministeriële regeling elk vastgesteld op € 50. Voorheen werden dergelijke kosten gefinancierd door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De reeds verleende erkenningen en verklaringen en de reeds gerealiseerde inschrijvingen in het register blijven geldig. Voor degenen die als leidinggevende willen gaan werken in een horeca- of slijtersbedrijf en die nog niet beschikken over een verklaring en een inschrijving neemt de regeldruk hierdoor toe. Voor opleiders die een diploma (opnieuw) willen laten erkennen als bewijsstuk neemt de regeldruk ook enigszins toe.

De gevolgen voor de regeldruk zijn als volgt:

Regeldruk	P (Tijdbesteding x uurtarief)	Q	Totaal
Kennismemen regelgeving leeftijdsverificatiesysteem (eenmalig)	10 min x € 47	20.000	€ 156.666
Aanpassen webshop in verband met verplicht leeftijdsverificatiesysteem en aankondiging bij aankoop van leeftijdscheck bij aflevering (eenmalig)	8 uur x € 54	4.000	€ 1.728.000
Aanvraag verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne (jaarlijks)	€ 50	11.500	€ 575.000
Aanvraag inschrijving in Register sociale hygiëne (jaarlijks)	€ 50	11.500	€ 575.000
Aanvraag erkenning diploma als bewijsstuk	€ 50	nihil	nihil

8. Advisering en consultatie

Pm internetconsultatie en advies VNG.

Bij de voorbereiding van het onderhavige besluit zijn de werkbaarheid, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van de voorgenomen nieuwe regels direct bij individuele ondernemers getoetst in een panelbijeenkomst met deelnemers uit het midden- en kleinbedrijf (hierna: MKB): het zogenaamde MKB-panelgesprek. Met vijf wijnhandelaren, drie slijters en twee supermarktmanagers is besproken in hoeverre de oplossingsrichting werkbaar en uitvoerbaar is en

in hoeverre er een alternatief denkbaar is dat net zo effectief zou zijn, maar (nog) minder belastend voor het MKB.

De deelnemers aan het MKB-panelgesprek pleitten voor een leeftijdsverificatiesysteem dat meteen waterdicht, betrouwbaar en fraudebestendig is en waren geen voorstander van een tijdelijk systeem wat gemakkelijk te omzeilen is. Aan die wens is niet voldaan. Met het oog op de gezondheid van jongeren en gelet op de tegenvallende naleving van de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand van alcoholhoudende drank is dat tijdelijke leeftijdsverificatiesysteem - in afwachting van een betrouwbaar systeem dat de leeftijd op ondubbelzinnige wijze vaststelt - gewenst om meer bewustzijn over de leeftijdsgrens te creëren.

Verder vroegen de deelnemers aan het MKB-panelgesprek om een betaalbaar en simpel leeftijdsverificatiesysteem. Aan die wens wordt voldaan. Uitgangspunt voor het leeftijdsverificatiesysteem is dat het betaalbaar en toepasbaar is voor ondernemers.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Dit artikel bevat enkele definitiebepalingen. Het betreffen bepalingen die niet in de Alcoholwet of in het Alcoholbesluit zijn opgenomen, namelijk: loopafstand en verbindingslokaliteit.

De omschrijving van loopafstand is overgenomen uit Bijlage I bij artikel 1.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het geeft de kortste route weer, waarlangs lopend een bepaald traject kan worden afgelegd.

De omschrijving van verbindingslokaliteit bevat twee elementen die van belang zijn. Ten eerste wordt uit de omschrijving duidelijk dat de verbindingslokaliteit tot de slijtinrichting behoort. Dit heeft tot gevolg dat de verantwoordelijkheid voor de verbindingslokaliteit bij de slijterij komt te liggen. Ten tweede wordt bepaald dat de verbindingslokaliteit een passage- of sluisfunctie heeft, dus een verkeersruimte is. De verbindingslokaliteit kan derhalve niet tevens gebruikt worden als voorraadruimte, noch als klantenbalie, kassa- of inpakruimte of innamepunt voor lege flessen. Deze definitie is overgenomen uit het ingetrokken Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet.

Artikel 2

Dit artikel regelt de eisen met betrekking tot de afsluiting tussen een slijtlokaliteit en een neringruimte. Het artikel geeft uitvoering aan het in de Alcoholwet opgenomen verbod dat een slijtlokaliteit niet rechtstreeks in verbinding mag staan met een neringruimte. De eisen zijn overgenomen uit het ingetrokken Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet. De eisen zijn inhoudelijk niet gewijzigd, omdat daartoe geen aanleiding was.

In het eerste lid wordt bepaald dat de lokaliteit die de verbinding vormt tussen een slijtlokaliteit en een neringruimte ook zelf weer gesloten wanden moet hebben. Vanzelfsprekend zal de verbindingslokaliteit beschikken over twee deuren, het gaat immers om een ruimte met de functie van passage of sluis tussen een neringruimte en een slijtlokaliteit. Het tweede en derde lid geven aan welke eisen aan die deuren gesteld worden. Zij dienen afsluitbaar te zijn en mogen, afhankelijk van hun gebruik door personeelsleden van de slijterij, dan wel door of mede door bezoekers, ten hoogste 1,00 onderscheidenlijk ten hoogste 2,40 meter breed zijn.

In het tweede en derde lid zijn bepalingen opgenomen die van invloed zijn op de grootte van de verbindingslokaliteit. Er is niet gekozen voor oppervlakte-eisen, maar voor loopafstanden. De loopafstand bij een passage of sluis voor of mede voor bezoekers is bepaald op 2,00 meter, die voor personeel op 1,00 meter. De achtergrond van de eis dat een verbindingslokaliteit voor bezoekers 2,00 meter moet zijn, is dat bezoekers van een winkel in andere goederen of diensten bij een loopafstand van 2,00 meter normaal gesproken niet ongemerkt of ongewild een slijtlokaliteit zullen binnenlopen. De loopafstand bij een passage of sluis voor personeel is bepaald op 1,00 meter, om te vermijden dat een personeelslid van een neringruimte, zonder zich noemenswaardig te verplaatsen, alcoholhoudende dranken kan pakken uit de slijtlokaliteit.

Artikel 3

In het eerste lid wordt, gelet op artikel 11a, tweede lid, van de Alcoholwet, de vestigingsplaats van de Lcsh vastgesteld. De vestigingsplaats is Den Haag.

In het tweede zijn de tarieven vastgesteld die de Lcsh in rekening mag brengen ter vergoeding van de gemaakte kosten voor het erkennen van een diploma als bewijsstuk, het inschrijven in het Register sociale hygiëne en het afgeven van een Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne. Voor elk van deze aanvragen is het bedrag vastgesteld op € 50,-.

Bij het vaststellen van de bedragen is het toetsingskader voor doorberekening van toelatings- en handhavingskosten 'Maat houden 2014' (Kamerstukken II 2013/14, 24036, nr. 407) in acht genomen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat kosten doorberekend mogen worden aan degene die een specifiek belang heeft bij de dienst of prestatie van de overheid. Potentiële leidinggevendenden verzoeken de Lcsh om inschrijving in het Register sociale hygiëne en het afgeven van een Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne, en hebben daar baat bij omdat zij daarmee toestemming krijgen om als leidinggevende van een horecabedrijf of een slijtersbedrijf te werken.

De opleidingsinstituten die een erkenning als bewijsstuk aanvragen voor de door hen afgegeven diploma's hebben eveneens baat bij hun aanvraag. De opleiding van het opleidingsinstituut verkrijgt daarmee immers waarde voor potentiële studenten.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt volgens welke modellen verschillende vergunningen aangevraagd moeten worden.

Model A is bedoeld voor het aanvragen van een vergunning voor het horecabedrijf of het slijtersbedrijf. Model B is bedoeld voor het aanvragen van een paracommerciële horecavergeving. Model C is bedoeld voor het aanvragen van een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet.

De artikelen 4 en 5 zijn overgeheveld uit de Regeling aanvraaggegevens en formulieren Drank- en Horecawet 2013.

Artikel 5

Ingevolge artikel 5 moet een besluit tot het verlenen van een vergunning conform model D worden opgesteld. Bij model D zit een aanhangsel voor het toevoegen of wijzigen van leidinggevenden, conform het bepaalde in artikel 30a van de Alcoholwet.

Artikel 6

Dit artikel stelt eisen aan het door de verkoper of de aanbieder te hanteren leeftijdsverificatiesysteem dat op het moment van aankoop in het kader van verkoop op afstand de leeftijd van de koper verifieert.

Artikel 6, onderdeel a, stelt twee eisen. Als eerste eis geldt dat het leeftijdsverificatiesysteem vast moet stellen of de koper achttien jaar of ouder is voordat de verkoopovereenkomst gesloten is. Als tweede eis geldt dat het systeem de leeftijd van de koper bij iedere aankoop vast moet stellen. Dit betekent bijvoorbeeld dat het antwoord niet door middel van cookies kan worden opgeslagen.

Op grond van artikel 6, onderdeel b, moet het leeftijdsverificatiesysteem een actieve handeling van de koper vergen teneinde zijn of haar leeftijd vast te kunnen stellen. Hierdoor is de koper zich bewust van het feit dat hij of zij een leeftijdsgebonden product aanschaft. Online kan dit bijvoorbeeld door middel van het invullen van de geboortedatum of het aanvinken van een hokje. Een dergelijk hokje mag niet al vooraf zijn ingevuld.

Artikel 6, onderdeel c, vereist dat het leeftijdsverificatiesysteem de koper erop attendeert dat de leeftijdscontrole niet alleen op het moment van aankoop plaatsvindt, maar ook op het moment van aflevering aan de koper. De wetenschap dat alcoholhoudende drank, ondanks het feit dat die reeds besteld is, niet geleverd zal worden wanneer niet vastgesteld kan worden dat de ontvanger achttien jaar of ouder is, ontmoedigt de koper die jonger is dan achttien jaar om zich voor te doen als meerderjarige en op die manier alcoholhoudende drank te bestellen.

Artikel 7

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit wordt aangewezen als bevoegde autoriteit ten aanzien van het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Alcoholwet.

Deze bepaling was voorheen neergelegd in de beschikking van de Staatssecretarissen van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van Economische Zaken van 8 augustus 1967 tot aanwijzing ambtenaren toezicht Drank- en Horecawet (Stcrt. 1967, 168).

Artikel 8

Artikel 41, eerste lid, van de Alcoholwet bevat een tweedeling inzake het toezicht op de naleving van de bepalingen uit die wet: er zijn ambtenaren die zijn aangewezen door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en er zijn ambtenaren die zijn aangewezen door de burgemeester. In artikel 41, tweede lid, van de Alcoholwet is bepaald dat de taakverdeling tussen de met het toezicht belaste ambtenaren in een ministeriële regeling wordt vastgelegd. De

taakverdeling is geregeld door in artikel 8 van deze regeling een verwijzing op te nemen naar de artikelen 44a en 44aa van de Alcoholwet.

Dit betekent dat de ambtenaren van de NVWA belast zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2, 2a, 14a, 20a, tweede en derde lid, 25, derde lid, en de artikelen 20, eerste tot en met derde lid, en 24, derde lid, gepleegd in of op de in artikel 1, derde lid, onder a, b en c, van de Alcoholwet genoemde vervoermiddelen, legerplaatsen en lokaliteiten, die aan het militair gezag onderworpen zijn, en op luchtvaartterreinen gelegen winkels.

De ambtenaren die zijn aangewezen door de burgemeester zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3, 4, 9, derde, vierde en vijfde lid, 12 tot en met 19, 20, eerste tot en met derde lid, 22, eerste en tweede lid, 24, 25, behoudens het derde lid, 25a tot en met 25d, 29, derde lid, 35, tweede en vierde lid, en 38 van de Alcoholwet.

Zowel de door de Minister als de door de burgemeester aangewezen ambtenaren zijn ook belast met het toezicht op de naleving van artikel 45 en 45a van de Alcoholwet, het alcoholverbod voor minderjarigen op voor het publiek toegankelijke plaatsen en het verbod op wederverstrekking van alcoholhoudende drank (een meerderjarige die alcoholhoudende drank koopt voor een minderjarige). Logischerwijs zal de NVWA hierop alleen toezicht houden in de of op de in artikel 1, derde lid, van de Alcoholwet genoemde vervoermiddelen, legerplaatsen en lokaliteiten die aan het militair gezag onderworpen zijn en op luchtvaartterreinen gelegen winkels. De lokale ambtenaren zijn verantwoordelijk voor het toezicht op deze artikelen binnen hun gemeentegrenzen.

De door de burgemeester aangewezen ambtenaren zijn op grond van een aanwijzing door de minister van Justitie en Veiligheid op grond van artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering tevens buitengewoon opsporingsambtenaar (zie hierna onder artikel 9). Hierdoor kunnen zij ook strafrechtelijk optreden tegen onder meer overtreding van artikel 45 en 45a, waarin het aanwezig hebben van alcoholhoudende drank voor personen onder de wettelijk vastgestelde leeftijd en wederverstrekking van alcoholhoudende drank strafbaar zijn gesteld. Die bevoegdheid komt uiteraard ook toe aan politieambtenaren.

Voor het grootste deel zal het toezicht worden uitgeoefend door de lokale toezichthouders die zijn aangewezen door de burgemeester van een gemeente. De toezichtstaken die niet te herleiden zijn tot een bepaalde gemeente worden uitgevoerd door de landelijke toezichthouders die zijn aangewezen door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarbij wordt gedacht aan het toezicht op de prijsacties met alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse, de naleving van de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand van alcoholhoudende drank en op de naleving van enkele specifieke regels rond het verstrekken van alcoholhoudende drank in het personenvervoer (treinen, cruiseschepen, vliegtuigen), op legerplaatsen en in taxfree shops op luchthavens.

Artikel 8 tot en met 10 waren voorheen neergelegd in de Regeling toezichthoudende ambtenaren Drank- en Horecawet en worden hierbij overgeheveld naar deze regeling.

Artikel 9

De eisen die worden gesteld aan de door de burgemeester van een gemeente aangewezen ambtenaren zijn gebaseerd op de verwachte werkzaamheden en de daarbij behorende bevoegdheden.

De eis dat een door de burgemeester van een gemeente aangewezen ambtenaar het examen toezichthouder Alcoholwet met goed gevolg heeft afgelegd komt voort uit de aard van de wet en de specifieke kennis die nodig is om op adequate en efficiënte manier het toezicht te kunnen uitvoeren.

Het volgen van een opleiding en het met goed gevolg afleggen van het examen toezichthouder Alcoholwet moet waarborgen dat de aangewezen ambtenaar voldoende kennis en inzicht heeft om doelgericht en doelmatig toezicht te kunnen houden op de bepalingen in de Alcoholwet en op de overige relevante bepalingen. In het bijzonder wordt daarbij aandacht geschonken aan het toezicht

op de naleving van de leeftijdsgrens die geldt bij het verstrekken van alcoholhoudende dranken. Daarnaast worden de aangewezen ambtenaren onderwezen in het adequaat opmaken van boeterapporten op grond waarvan de burgemeester een bestuurlijke boete kan opleggen.

Het examen wordt vastgesteld door examencommissie Drank- en Horecawet van de Stichting Exameninstelling Toezicht en Handhaving.

Aangezien de Alcoholwet ook strafrechtelijke bepalingen kent en in artikel 44a, derde lid, is bepaald dat onder bepaalde omstandigheden overtredingen niet met een bestuurlijke boete mogen worden afgedaan, moeten de door de burgemeester van een gemeente aangewezen ambtenaren ook als buitengewoon opsporingsambtenaar zijn aangewezen om hun werk te kunnen uitvoeren. Dit is vastgelegd in artikel 9, onderdeel b.

Artikel 10

Artikel 10 bevat een overgangsregeling. Alle ambtenaren die reeds als aangewezen toezichthouder Alcoholwet werkzaam zijn, mogen hun werk voortzetten zonder examen af te leggen bij de Exameninstelling Toezicht en Handhaving.

Personen die in 2013 en 2014 geslaagd zijn voor het examen toezichthouder Drank- en Horecawet dat voldeed aan de eisen zoals vastgesteld door de examencommissie van de NVWA, maar nog niet zijn aangewezen als toezichthouder Alcoholwet, konden in 2015 als zodanig worden aangewezen zonder nogmaals examen af te leggen.

Artikel 11

Dit artikel regelt de intrekking van de Aanwijzing ambtenaren, belast met het toezicht op naleving van de Drank- en Horecawet (Stcrt. 1967, 168), de Regeling aanvraaggegevens en formulieren Drank- en Horecawet 2013, de Regeling bewijsstukken sociale hygiëne Drank- en Horecawet 2015 en de Regeling toezichthoudende ambtenaren Drank- en Horecawet. Om de onderwerpen ter uitvoering van de Alcoholwet zoveel mogelijk in één ministeriële regeling te regelen, is gekozen voor intrekking van voornoemde regelingen en overheveling daarvan in deze regeling.

De artikelen 12 tot en met 19

Gelet op wijziging van de citeertitel van de Drank- en Horecawet in de Alcoholwet is aanpassing nodig van artikelen die verwijzen naar de Drank- en Horecawet. De artikelen 12 tot en met 21 strekken ertoe de nodige wijzigingen aan te brengen.

Artikel 21 herstelt verder een aantal verouderde verwijzingen naar de Drank- en Horecawet en voegt een aantal nieuwe verwijzingen naar de Alcoholwet toe in de bijlage bij de Regeling indicatieve vaststelling reikwijdte Dienstenwet. Ook wijzigt artikel 21 de verwijzingen in die bijlage naar het Besluit kennis en inzicht sociale hygiëne Drank- en Horecawet en het Besluit eisen inrichtingen Drank- en horecawet. De van toepassing zijnde artikelen uit het Besluit kennis en inzicht sociale hygiëne Drank- en Horecawet zijn overgeheveld naar de artikelen 10 en 11 van het Alcoholbesluit. Met de intrekking van het Besluit eisen inrichting Drank- en Horecawet is artikel 2 van dat besluit komen te vervallen, waardoor de verwijzing daarnaar dient komen te vervallen.

Artikel 20

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van onderhavige regeling. De regeling zal tegelijkertijd in werking treden met de wijziging van de Drank- en Horecawet in verband met het Nationaal Preventieakkoord en evaluatie van de wet (Stb. 2020, XXX), waarbij zal worden aangesloten bij de vaste verandermomenten. Gestreefd wordt naar inwerkingtreding per 1 januari 2021.

Artikel 21

Dit artikel bevat de citeertitel van de onderhavige regeling: Alcoholregeling.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis